

**Wioletta WRÓBLEWSKA<sup>1</sup>**

## **PREFERENCJE MIESZKAŃCÓW RZESZOWA DOTYCZĄCE OZDOBNYCH ROŚLIN DONICZKOWYCH**

Celem badań było poznanie poziomu popytu i preferencji nabywców kwiatów doniczkowych w Rzeszowie. Wiedza dotycząca preferencji konsumentów jest istotna dla wszystkich uczestników rynku roślin ozdobnych, w tym producentów, importerów, hurtowników i detalistów. Jest ona warunkiem podejmowania przez podmioty trafnych decyzji, ponieważ pozwala dostosowywać działania do przyszłego popytu, prognozować chłonność rynku krajowego i rynków lokalnych.

### **1. WPROWADZENIE**

Rośliny ozdobne, w tym kwiaty doniczkowe, traktowane są często, jako dobra luksusowe, jednakże we współczesnym kontekście społeczno-gospodarczym są dobrami podstawowymi. Jest to jedna z niewielu grup produktów, które są kupowane, otrzymywane jako prezenty oraz rozmnażane we własnym zakresie. Wielofunkcyjność kwiatów przyczynia się do systematycznego wzrostu popytu na te dobra<sup>2</sup>. W przypadku doniczkowych roślin ozdobnych popyt może być determinowany nie tylko istotnymi czynnikami ekonomicznymi takimi jak cena i dochody. Bardzo ważną rolę odgrywają determinanty pozaekonomiczne takie jak czynniki demograficzne, poziom wykształcenia, tradycja, moda<sup>3</sup>, preferencje konsumentów, które również, co jakiś czas ulegają zmianie, np.: upodobanie nabywców do jakiegoś koloru kwiatów czy liści, niespotykanego pokroju rośliny, kształtu kwiatów, zapachu, zainteresowanie unikalnym gatunkiem lub odmianą. Ponadto w przypadku popytu na rośliny ozdobne, jest on warunkowany także kolorem i zapachem kwiatów, trwałością, dostępnym asortymentem<sup>4</sup>. Rola powyższych czynników obecnie wzrasta, ponieważ ośrodkiem władzy na rynku jest konsument<sup>5</sup>. Wielość czynników wpływających na popyt na rośliny ozdobne oraz zmienność ich oddziaływania na konsumenta w zmieniających się warunkach społeczno-gospodarczych oraz kulturowych wywołuje potrzebę prowadzenia systematycznych badań w tym zakresie. Wiedza ta jest warunkiem trafnych decyzji i jest istotna dla wszystkich uczestników rynku

---

<sup>1</sup> Dr inż. Wioletta Wróblewska, Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy, Lublin.

<sup>2</sup> L. Jabłońska, *Wiedza o popycie – jednym z czynników rozwoju kwaciarstwa*, [w:] Zeszyty Naukowe SGGW, *Ekonomika i organizacja gospodarki żywnościowej*, Warszawa, z. 31, s. 147-163.

<sup>3</sup> B. Czarny, E. Czarny, *Podstawy ekonomii*, PWE, Warszawa.

<sup>4</sup> N. Krusze, *Ogólna ekonomika ogrodnictwa*, PWRiL, Warszawa, L. Jabłońska, *Znaczenie kwiatów ciętych i doniczkowych w życiu współczesnych społeczeństw*, Monografia „Niech żyją kwiaty wazonie”. Drukpol, s. 7-14.

<sup>5</sup> M. Świątła, P. Mączka, *Psychologiczne uwarunkowania zachowań konsumentów*, „Marketing i Rynek”, z. 12, s. 2-6.

roślin ozdobnych. Pozwala prognozować chłonność rynków oraz dostosowywać działania do przyszłego popytu.

W związku z brakiem lub niewielką liczbą opracowań dotyczących preferencji nabywców kwiatów doniczkowych, niniejsza praca służy uzupełnieniu wiedzy w tym zakresie. Badania dotyczące wielkości popytu oraz preferencji nabywców roślin ozdobnych, w kontekście dostosowania wielkości i struktury podaży do popytu, prowadzone są w Polsce na niewielką skalę i w sposób wyrywkowy.

Celem niniejszego artykułu jest poznanie poziomu popytu i preferencji nabywców kwiatów ciętych w Rzeszowie. Cel ten osiągnięto przez analizę wybranych zagadnień m.in. poziomu wydatków, powodów i miejsc zakupu, czynników wpływających na decyzję o zakupie oraz określenie gatunków (odmian) ozdobnych roślin doniczkowych najczęściej nabywanych i tych uważanych, przez mieszkańców Rzeszowa, za najbardziej atrakcyjne.

## **2. MATERIAŁ I METODYKA**

Przeprowadzone w pracy analizy opierają się na pierwotnym materiale źródłowym, jakim są dane pochodzące z badań ankietowych. Badania przeprowadzono wśród mieszkańców Rzeszowa w okresie VIII-XI 2010 roku. Doboru próby do badań dokonano w sposób kwotowy, uwzględniając strukturę wiekową dorosłych mieszkańców Rzeszowa ustaloną według danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2009 r. Spośród osób, które poprawnie wypełniły ankietę, po weryfikacji wybrano 100 poprawnie wypełnionych arkuszy.

Kwestionariusz ankietowy składał się z trzech części, dotyczących roślin doniczkowych: pokojowych (ozdobnych z liści i ozdobnych z kwiatów), balkonowych i tarasowych oraz chryzantem doniczkowych.

Niektóre zagadnienia analizowane były w grupie rzeczywistych nabywców roślin doniczkowych, inne w całej populacji, czyli w grupie potencjalnych nabywców. W przypadku rzeczywistych nabywców analizowano (w odniesieniu do każdej z grup roślin) poziom wydatków, preferowane miejsca zakupu, cel zakupu oraz gatunki najczęściej nabywane w ubiegłym roku. Natomiast w odniesieniu do wszystkich ankietowanych, czyli respondentów, którzy w ubiegłym roku zarówno dokonali zakupu jak i nie kupowali roślin ozdobnych analizowano wpływ wybranych czynników na zakup roślin oraz preferencje gatunkowe (odmianowych) w przypadku wszystkich grup ozdobnych roślin doniczkowych prezentowanych w ankiecie.

Analizy przeprowadzono prostymi metodami matematyczno-statystycznymi, posługując się wskaźnikami procentowymi oraz średnią arytmetyczną i średnią ważoną.

Pierwotnie zakładano również analizę preferencji dotyczących ozdobnych roślin doniczkowych w zależności od wybranych czynników społeczno-ekonomicznych, jednak tak szerokie analizy przekraczałyby możliwości niniejszej pracy.

## **3. WIELKOŚĆ POPYTU I POZIOM WYDATKÓW NA OZDOBNE ROŚLINY DONICZKOWE**

W objętej badaniami populacji zaobserwowano duże zainteresowanie roślinami doniczkowymi. Największą popularnością cieszyły się rośliny doniczkowe ozdobne z kwiatów oraz chryzantemy, bowiem w 2010 roku zakupiło je odpowiednio 86% i 84% mieszkańców Rzeszowa (tab. 1.). Najmniejszy odsetek badanych stanowiły osoby, które

zakupiły rośliny balkonowe (64%), ale wydatki na tę grupę roślin były najwyższe i wyniosły średnio 90 zł na 1 osobę. Aż 34% nabywców kwiatów balkonowych przeznaczyła na ich zakup od 51 do 100 zł rocznie. Natomiast nabywcy kwiatów pokojowych i chryzantem najczęściej wydawali na nie od 21 do 50 zł (odpowiednio 43% i 38%). Również analiza popytu na rośliny pokojowe przeprowadzona w Warszawie w 2006 roku przez Jabłońską i Gniewosza [2007] wykazała, że konsumenci najczęściej wydali na nie od 20 do 50 zł (35% badanych)<sup>6</sup>.

Tabela 1. Popyt i wysokość wydatków na ozdobne rośliny doniczkowe w Rzeszowie w 2010 roku

	Kwiaty doniczkowe ozdobne z liści	Kwiaty doniczkowe ozdobne z kwiatów	Kwiaty doniczkowe balkonowe i rabatowe	Chryzantemy doniczkowe
% nabywców roślin doniczkowych				
	78	86	64	84
Wysokość rocznych wydatków (w %)				
Do 20 zł	18	5	13	12
21-50 zł	35	43	16	38
51-100 zł	21	31	34	36
101-150 zł	6	7	22	10
151-200 zł	15	9	2	2
>200 zł	5	5	13	2
Wysokość rocznych wydatków na 1 nabywcę (w zł)				
	74	74	90	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

#### 4. CELE ZAKUPU KWIATÓW DONICZKOWYCH

Specyficzną, cechą polskiego rynku jest mnogość tradycyjnych i nowych okazji, przy których Polacy obdarowują się kwiatami<sup>7</sup>, oraz związane z tradycją duże zapotrzebowanie na rośliny do dekoracji grobów<sup>8</sup>. Odnotowuje się bardzo korzystne z punktu widzenia wzrostu popytu zjawisko coraz większej popularności ofiarowywania roślin doniczkowych drugiej osobie<sup>9</sup>. Rośliny pokojowe do własnego mieszkania kupowało w Warszawie 72,65% badanych, natomiast jako prezent 81,70%. Natomiast w badanej populacji nabywców kwiatów doniczkowych w Rzeszowie rośliny doniczkowe ozdobne z liści i kwiatów zakupiło dla innej osoby odpowiednio 46% i 57% nabywców.

<sup>6</sup> L. Jabłońska, A. Gniewosz, *Popyt na pokojowe rośliny doniczkowe w Warszawie w 2006 roku*. Zeszyty Naukowe Instytutu Sadownictwa Kwiaciarnictwa, Tom 15, s. 117-126.

<sup>7</sup> M. Domagalska-Grędyś, *Rozwój jako element strategii gospodarstwa kwiaciarskiego*, Zeszyty Naukowe SGGW, Warszawa 75, s. 23-39.

<sup>8</sup> A. Lisiecka, *Jak Niemcy widzą polski rynek kwiatów?* HO, z. 6, s. 100-101.

<sup>9</sup> L. Jabłońska, A. Gniewosz, *Popyt na pokojowe rośliny doniczkowe w Warszawie w 2006 roku*, Zeszyty Naukowe Instytutu Sadownictwa Kwiaciarnictwa, Tom 15, s. 117-126.

Najchętniej nabywano rośliny pokojowe ozdobne z liści z okazji imienin i urodzin (65%), wizyty (39%) i podziękowaniu (26%). Rzadko nabywano te kwiaty dla drugiej osoby z okazji Dnia Ojca i bez okazji (po 4%). Ankietowani nie zakupywali roślin pokojowych ozdobnych z liści z okazji Walentynek i Świąt Wielkanocnych. W przypadku roślin ozdobnych z kwiatów najczęściej nabywców, bo aż 91%, zakupiło kwiaty pokojowe dla innej osoby właśnie z okazji imienin lub urodzin. Blisko 1/3, tj. 32% zakupiło kwiaty w podziękowaniu, 28% z okazji wizyty, a 25% z okazji rocznicy. Również tej grupy roślin nie nabywano z okazji Walentynek.

Tabela 2. Cele zakupu pokojowych roślin ozdobnych (w % nabywców)<sup>1)</sup>

	Kwiaty doniczkowe ozdobne z liści	Kwiaty doniczkowe ozdobne z kwiatów
Dla siebie	56	64
Dla innej osoby, w tym:	46	57
Bez okazji	4	4
Urodziny, imieniny	65	91
Rocznica	9	25
W podziękowaniu	26	32
Wizyta	39	28
Dzień kobiet	13	11
Ślub	9	11
Koniec roku szkolnego	9	11
Boże narodzenie	2	12
Wielkanoc	-	7
Dzień ojca	4	14

<sup>1)</sup> Respondenci mogli udzielać kilku odpowiedzi dlatego wielkości nie sumują się do 100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

## 5. PREFERENCJE NABYWCÓW KWIATÓW DONICZKOWYCH

### 5.1. Miejsca zakupu kwiatów doniczkowych

Charakterystyczna dla polskiego rynku kwiatarskiego jest również duża liczba punktów sprzedaży detalicznej<sup>10</sup>. W zależności od rodzaju rośliny doniczkowej odmienne były miejsca zakupu tych roślin. Przeprowadzone badania wskazują, że w Rzeszowie rośliny pokojowe najczęściej kupowano w kwaciarni (53%), ale również dość często w centrum ogrodniczym (29%) i supermarkecie (27%). Rośliny balkonowe najczęściej nabywano na bazarze (64%) i w centrum ogrodniczym (44%), natomiast chryzantemy doniczkowe prawie wyłącznie kupowano na bazarze (71%) lub od ulicznego sprzedawcy (62%). Najmniej preferowanym, choć najtańszym, miejscem zakupu kwiatów był bezpośredni producent. Jedynie 5% nabywców chryzantem skorzystało z tej formy sprzedaży kwiatów.

<sup>10</sup> A. Cecot, *Polski potencjał kwiatarski*. HO 5., M. Domagalska-Grędy, *Rozwój jako element strategii gospodarstwa kwiatarskiego*. Zeszyty Naukowe SGGW, Warszawa, z. 75, s. 23-39.

Analiza popytu na rośliny pokojowe przeprowadzona w Warszawie w 2006 roku wykazała nieduże różnice w popularności miejsc zakupu roślin pokojowych. Centra ogrodnicze, supermarkety i kwaciarnie odznaczały się prawie równorzędnym zainteresowaniem konsumentów<sup>11</sup>.

Tabela 3. Preferowane miejsca zakupu ozdobnych roślin doniczkowych (w % respondentów)

	Pokojowe rośliny doniczkowe (ozdobne z kwiatów i liści)	Kwiaty doniczkowe balkonowe i rabatowe	Chryzantemy doniczkowe
Kwiaciarnia	53	22	10
Uliczny	8	11	62
Bazar	18	64	71
Supermarket	27	17	5
Centrum	29	44	5
Od producenta	-	-	5

Zródło: Opracowanie własne na podstawie badań

## 5.2. Czynniki wpływające na popyt na ozdobne rośliny doniczkowe

W przypadku roślin pokojowych, oprócz ogólnej atrakcyjności, dekoracyjności kwiatów i liści (odpowiednio 73%, 82%, 63% ankietowanych), ponad połowa osób zwraca uwagę na odporność roślin pokojowych (na warunki środowiskowe i niewłaściwą pielęgnację). Co ciekawe, cena, czyli główny determinant popytu, była istotna dla mniej niż połowy ankietowanych. Dla około 1/3 ankietowanych istotny jest zapach, fachowa porada przy zakupie oraz opakowanie. Przy zakupie roślin balkonowych i tarasowych ankietowani zwracają uwagę przede wszystkim na dekoracyjność kwiatów i ogólną atrakcyjność (po 92%), ale blisko 70% zwraca uwagę na odporność i około 60% na cenę. Dla połowy ankietowanych istotna jest wielkość i tempo wzrostu, a około 40% istotną uwagę przywiązuje do zapachu i fachowej porady przy zakupie. W przypadku zakupu chryzantem, oprócz dekoracyjności kwiatów i ogólnej atrakcyjności (88% i 91%), ponad 60% ankietowanych zwraca uwagę na pokrój i odporność, 55% na cenę i aż 43% na oryginalność odmiany.

<sup>11</sup> L. Jabłońska, A. Gniewosz, *Popyt na pokojowe rośliny doniczkowe w Warszawie w 2006 roku*. Zeszyty i Naukowe Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa, Tom 15, s. 117-126.

Tabela 4. Znaczenie wybranych czynników wpływających na popyt na ozdobne rośliny doniczkowe (w % ankietowanych)

	Pokojowe rośliny doniczkowe (ozdobne z kwiatów i liści)	Kwiaty doniczkowe balkonowe i rabatowe	Chryzantemy doniczkowe
Ogólna dekoracyjność	73	92	91
Dekoracyjność kwiatów	82	92	88
Dekoracyjność liści	63	53	31
Pokrój rośliny	43	56	67
Oryginalność odmiany	32	31	43
Odporność	52	69	64
Moda	16	-	17
Cena	47	61	55
Zapach	35	42	-
Wielkość i tempo wzrostu	16	50	-
Opakowanie	30	-	21
Porada przy zakupie	33	39	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

### 5.3. Preferencje gatunkowe nabywców kwiatów doniczkowych

Wśród roślin balkonowych największą popularnością cieszy się od lat pelargonium bluszczolistne i petunia kaskadowa, które stanowią prawie 50% tej grupy<sup>12</sup>. Uprawą ich zajmuje się większość producentów roślin balkonowych. Liczącymi się gatunkami są również uczepek zapalniczkowaty, bakopa, werbena i plektrantus. Ich udział w podaży wynosi 5-6%. Inne gatunki uprawiane są w bardzo małych ilościach. Znacznie szerszą gamą gatunków charakteryzuje się produkcja roślin rabatowych. Wśród nich największe znaczenie ma primula. Dostatecznie dużo produkuje się również petunii, niecierpków, werben, aksamitek, szafli, lobelii, bratków, fuksji i dali. Do najważniejszych gatunków roślin doniczkowych pokojowych o ozdobnych liściach należą: dracena, difenbachia, juka, szeflera, fikus, nefrolepis, kroton, maranta, begonia i kalatea. W okresie Bożego narodzenia dużą popularnością cieszy się poinsecja. Z roślin pokojowych kwitnących najczęściej uprawiane są gatunki: cyklamen, sępolia fiołkowa, azalia, hortensja, kalanchoe, cyneraria i kalceolaria<sup>13</sup>.

Najczęściej nabywanym kwiatem doniczkowym ozdobnym z liści w Rzeszowie w 2010 roku był zamiokulkas. Kupił go blisko 30% nabywców tej grupy roślin. Mieszkańcy Rzeszowa często nabywali także krotony oraz takie gatunki jak: difenbachia, cykas, szeflera, juka, dracena, alokazja, bluszcz, fikus Benjamina, sansewieria, nefrolepis, areka. W grupie roślin pokojowych o ozdobnych kwiatach rekordy popularności bił

<sup>12</sup> L. Jabłońska, *Ekonomiczne aspekty rozwoju sektora kwaciarskiego w Polsce*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa, za: W. Filochowski, *Próba analizy rynku roślin rabatowych i balkonowych ozdobnych z kwiatów w roku 2002 w regionie Warszawy*. Praca magisterska. Zakład Ekonomii i Organizacji Ogrodnictwa, SGGW, Warszawa.

<sup>13</sup> *Ibidem*.

storczyk. Roślinę tę nabyło blisko 60% nabywców tej grupy kwiatów. Ankietowani zakupili również takie rośliny jak: hiacynty oraz cyklameny, begonie 'Batik', cantedeskie, narcyzy, sępolie fiołkowe, poinsecje, tulipany, skrzydłokwiaty, anturium. W grupie roślin balkonowych największym popytem cieszyła się pelargonia. Zakupiło ją aż 75% osób, które nabyły rośliny balkonowe w ubiegłym roku. Blisko 30% nabywców zakupiło werbeny, a 23% fuksje, petunie, lobelie i begonie. Spośród odmian chryzantem najczęściej kupowano chryzantemy wielkokwiatowe o kwiatostanie kulistym białym (ok. 30% nabywców). Jedna czwarta osób, które dokonały zakupu chryzantem nabyła chryzantemy drobnokwiatowe o kwiatostanach żółtych i tyleż samo zakupiło chryzantemy drobnokwiatowe o kwiatostanach bordowych. Chryzantemy drobnokwiatowe o kwiatostanach w kolorze białym zakupił co piąty nabywca.

W opinii mieszkańców Rzeszowa roślinami pokojowymi ozdobnymi z liści najbardziej atrakcyjnymi i wartymi zakupu były: drzewko bonsai, które wskazało blisko 40% ankietowanych, zamiokulkas (25%), cykas i *Strobilanthes* – około 20% ankietowanych oraz takie gatunki jak juka, kroton 'Mamey', nolina, kaktusy, dracena, sansewieria, a także starzec 'Rowleya' i palma wulkaniczna. Wśród roślin pokojowych o ozdobnych kwiatach królował storczyk. Jako roślinę atrakcyjną i wartą zakupu wskazało go aż 45% ankietowanych. Ponad jedna czwarta badanych wskazała sępolię fiołkową, 22% wybrało narcyzy, 20% hiacynty.

Z roślin balkonowych i tarasowych ankietowani najczęściej wskazywali na: pelargonie (42%), fuksję (38%) oraz werbenę i begonię (po 21%). W przypadku chryzantem doniczkowych warto zauważyć, że za atrakcyjne i warte zakupu ankietowani uważali odmiany o oryginalnych kwiatostanach oraz często o intensywnym kolorze. Za najbardziej atrakcyjną odmianę ankietowani uznali chryzantemę średniokwiatową o kwiatostanie daliowym w kolorze purpury ('Crosby') – 30% ankietowanych. Prawie równie atrakcyjna dla ankietowanych była odmiana chryzantemy średniokwiatowej o kwiatostanie pojedynczym w kolorze czerwono-żółtym ('Hudson Bay') – 28%. Bardzo podobały się również: chryzantema wielkokwiatowa o kwiatostanie daliowym w kolorze biało-żółtym ('Interpid'), drobnokwiatowa w kolorze ciemnoróżowym ('Staviski Dark Pink') i drobnokwiatowa biało-żółta ('Amico White') – po 23% ankietowanych.

Tabela 5. Pięć najczęściej nabywanych gatunków ozdobnych roślin doniczkowych (w % nabywców)

Kwiaty doniczkowe ozdobne z liści		Kwiaty doniczkowe ozdobne z kwiatów		Kwiaty doniczkowe balkonowe i rabatowe		Chryzantemy doniczkowe <sup>1)</sup>	
Zamiokulkas	28	Storczyk	57	Pelargonia	75	Wielkokwiatowa, kw. kulisty, biały 'Idyls'	33
Kroton	18	Hiacynt	19	Werbeny	28	Drobnokwiatowa, kw. żółty 'Torano Yellow'	26
Nefrolepis, difenbahia	14	Begonia	17	Petunia, lobelia, fuksja	23	Drobnokwiatowa, kw. bordowy 'Themis Red'	24
Drzewka bonsai, areka	13	Cyklamen	16	Begonia	19	Drobnokwiatowa kw. biały 'Fleur de	21

						Sel'	
Szefflera, cykas	12	Narcyz	13	Bakopa, szałwia	16	Drobnokwiatowa, kw. ciemnoróżowe 'Staviski Dark Pink'; Drobnokwiatowa, kw. złote 'Avalon'	17

<sup>1)</sup> odmiany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Tabela 6. Pięć najbardziej preferowanych przez mieszkańców Rzeszowa gatunków ozdobnych roślin doniczkowych (w % ankietowanych)

Kwiaty doniczkowe ozdobne z liści		Kwiaty doniczkowe ozdobne z kwiatów		Kwiaty doniczkowe balkonowe i rabatowe		Chryzantemy doniczkowe <sup>1)</sup>	
Drzewka bonsai	38	Storczyk	45	Pelargonia	42	Średniokwiatowa, kw. daliowe, purpurowy 'Crosby'	30
Zamiokulkas	25	Sępolia fiołkowa	26	Fuksja	38	Średniokwiatowa, kw. pojedyncze, czerwono-żółte 'Hudson Bay'	28
Strobilanthes	21	Narcyz	22	Begonia, werbena	21	Drobnokwiatowa, kw. ciemnoróżowe 'Staviski Dark Pink';	23
Cykas	20	Hiacynt	20	Lobelia	17	Wielkokwiatowa, kw. igiełkowy, fioletowy 'Santosh'	21
Yukka	19	Róża pustyni	18	Hortensja	15	Wielkokwiatowa, kw. półkolisty, złoty 'Festival'	19

<sup>1)</sup> odmiany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

## PODSUMOWANIE

Popyt na ozdobne rośliny doniczkowe wśród mieszkańców Rzeszowa ocenić można jako wysoki, bowiem rośliny doniczkowe pokojowe ozdobne z liści zakupiło 78% badanych, ozdobne z kwiatów 86%, balkonowe i tarasowe 64%, a chryzantemy doniczkowe 84% ankietowanych mieszkańców. Nabywcy roślin pokojowych ozdobnych z liści i kwiatów wydali na ich zakup średnio po 74 zł. Na rośliny balkonowe oraz chryzantemy doniczkowe nabywcy przeznaczili odpowiednio 90 zł i 62 zł. Zaznacza się zjawisko coraz większej popularności zakupu kwiatów doniczkowych dla innych osób z różnych okazji. Jednak najczęstszym i jednocześnie najdroższym miejscem zakupu kwiatów doniczkowych pokojowych są w dalszym ciągu kwaciarnie. Rośliny balkonowe i chryzantemy najczęściej zakupywano na bazarach. Klienci w Rzeszowie mają coraz większe wymagania i poszukują produktów najwyższej jakości i dopasowanych do ich gustów. W związku z tym producenci i dystrybutorzy muszą stale śledzić nowe trendy i preferencje nabywców.



**LITERATURA**

- [1] Cecot A., *Polski potencjał kwiaciarski*. Hasło Ogrodnicze 5: 185-185, 2004
- [2] Czarny B., Czarny E., *Podstawy ekonomii*, PWE, Warszawa 1998
- [3] Domagalska-Grędys M., *Rozwój jako element strategii gospodarstwa kwiaciarskiego*. Zeszyty Naukowe SGGW, Warszawa 75 : 23-39, Warszawa 2009
- [4] Filochowski W., *Próba analizy rynku roślin rabatowych i balkonowych ozdobnych z kwiatów w roku 2002 w regionie Warszawy*. Praca magisterska. Zakład Ekonomii i Organizacji Ogrodnictwa, SGGW, Warszawa 2003
- [5] Jabłońska L., *Wiedza o popycie – jednym z czynników rozwoju kwiaciarstwa*. [w:] Zeszyty Naukowe SGGW, *Ekonomika i organizacja gospodarki żywnościowej*. Warszawa 1997, 31: 147-163
- [6] Jabłońska L., *Ekonomiczne aspekty rozwoju sektora kwiaciarskiego w Polsce*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2007
- [7] Jabłońska L., Gniewosz A., *Popyt na pokojowe rośliny doniczkowe w Warszawie w 2006 roku*. Zeszyty i Naukowe Instytutu Sadownictwa Kwiaciarstwa 2007, Tom 15, s. 117-126.
- [8] Jabłońska L., *Znaczenie kwiatów ciętych i doniczkowych w życiu współczesnych społeczeństw*. Monografia „Niech żyją kwiaty w wazonie”, Drukpol: 7-14, Kraków 2009
- [9] Krusze N., *Ogólna ekonomika ogrodnictwa*, PWRiL, Warszawa 1985
- [10] Lisiecka A., *Jak Niemcy widzą polski rynek kwiatów?* HO 6:100-101, 2003
- [11] Światła M., Mączka P., *Psychologiczne uwarunkowania zachowań konsumenckich*, „Marketing i Rynek” 12: 2-6, 2002

**ORNAMENTAL POT PLANTS PREFERENCES OF RZESZÓW RESIDENTS**

The aim of this research was to examine the level of demand and preferences of purchasers of ornamental pot plants in Rzeszów. The knowledge about consumers' preferences is valuable for all participants of the ornamental plants' market, including producers, importers, wholesalers and retailers. Moreover, it is an essential prerequisite for making appropriate decisions by the above-mentioned entities because it allows them to adjust their actions to the expected demand, and predict the absorptive power of the domestic and local markets.